నిజానిజాలు

అసలే ఊరు కొత్త. దానికితోడు విసిరేసినట్లుగా ఇక్కడో ఇల్లూ అక్కడో ఇల్లూ, మధ్యమధ్య పెద్దపెద్ద ఖాళీస్థలాలూను. ఆ స్థలాల్లో రాత్రిళ్ళు చూస్తే మఠం వేసుకుని కూచున్న మహారాక్షసులులాగ కనిపించే రక్కస పొదలూ, శివం ఎక్కి తలలు ఆడిస్తున్న భూతాల్లా అనిపించే తుమ్మచెట్లూ. ఇలా ఎదిగీ ఎదగని ఆ పేటకి ఓపక్క రైల్వే లైనూ, మరోపక్క నల్లని తారురోడ్డూ— సాధారణంగా సందడి ఏం చెయ్యకుండా పెద్ద తాచులులా పరుచుకొని ఉండి, కాపలా కాస్తున్నాయా అన్నట్లు – తక్కిన రెండుపక్కలా పేటని బాగా ఆనుకొని చాలా దూరందాకా పరుచుకొని, ఖాళీగా కనిపిస్తున్న పెద్ద మైదానం నిద్దరోతూంటే, దాని వీపుమీద కూచుని రాత్రిరాజ్యాన్ని పాలిస్తూన్న బ్రహ్మ రాక్షసుడా అనిపించేటంతటి పెద్ద జువ్విచెట్టూ – విరబోసి కొన్న దాని జడల సందుల్లోంచి పడిన మసక వెలుతుర్లో నవ్వుతూ కూచున్న భయంకరసత్యంలా పెద్ద దిగుడుబావి! చూసేసరికి ఒళ్ళు జలదరించి ఒణుకుపుట్టింది.

నాకు భయంతో మొదటిరోజు రాత్రి నిద్దరపట్టలేదు. చూసిచూసి ఇలాంటిచోట రూమ్ తీసుకున్నానేమిటా అనుకున్నా. నాకు ముందిక్కడ పనిచేసినావిడ ఈ రూమ్‌లోనే ఉండిట మరి. ఎలా ఉందో! అయినా నాకు నచ్చిన రూమ్

నేను చూసుకోవాలి కాని నౌకరుగాడిని చూడమనడ మేమిటి? ఇదిగో ఇలాంటివి చూశాడు - ప్చ్ - ఈరోజుల్లో నౌఖరు గాళ్ళకి బొత్తిగా బాధ్యతేం ముఖ్యంలేదు. వాళ్ళు పెద్ద పెద్ద రెవిన్యూ ఆఫీసర్లనే లెఖ్ఖ చెయ్యడంలేదు. అటువం టప్పుడు ఓ 'వుమన్ వెల్ఫేర్ ఆఫీస' రంటే ఒక లెఖ్ఖా? ఏవేనా అంటే "ఏంచెయ్యమంటారు? ఇంతకంటే మంచి రూమ్‌లు లేవు - నచ్చకపోతే మీరే ఇంకోటి చూసుకోండి. నన్ను చూడమంటే నావల్లకాదు. అయినా రూమ్ చూడడం నా డ్యూటీకాదు" అని చటుక్కున మొహంమీద అనేశే లాగ ఉన్నాడు. సరే - సంక్రాంతి వెళ్ళేదాకా ఇందులో ఎలాగో అలాగ కాలక్షేపం చేద్దాం. ఈలోగా ఇంకో మంచి రూమ్‌కోసం వెతికి అందులోకి మారవచ్చు. సంక్రాంతి అంటే ఎంత? ఇవాళ నెలపట్టారుకదా! ఇంక ఒక్క నెల... అంటే సరిగ్గా ముప్ఫైరోజులు.

ఇలా ఆలోచించుకుంటూ, బయట గట్టిగా గాలివేసి చెట్ల ఆకులు చప్పుడైనప్పుడల్లా, గబ్బిలమో, గుడ్లగూబో అరిచినప్పుడల్లా ఉలిక్కిపడుతూ, అపరిమితమైన భయంతో, అవ్యక్తమైన అస్థిమితంతో నిద్రలేకుండా ఆ రాత్రి తెల్ల వార్లూ మంచంమీద అటూ ఇటూ దొర్లుతూనే ఉన్నాను.

దూరంనుంచి కోడికూత వినిపించి లేచి లైటు వేశాను. వాచీ చూసుకుంటే నాలుగయింది. ఇంకా గంట గంటన్న రకి కాని తెల్లారదు. పడుకుందాం అంటే నిద్రపట్టడంలేదు. ఏమీతోచక గదిలో అటూ ఇటూ పచార్లు చేయసాగాను. ఇంతలో తెల్లారగట్ల వెళ్ళే ఎక్స్‌ప్రెస్ కాబోలు ఉలిక్కిపడే

లాగ పెద్ద కూత కూసింది. మహావేగంతో పోయే ఆ రైలుని చూడాలనిపించింది. భయంవల్ల పడుకోబోయేటప్పుడు వేసిన కిటికీతలుపులు తెరిచాను. గట్టిగా కూస్తూ, చీకటిని చీల్చుకుంటూ విపరీతమైన వేగంతో పోతోంది రైలు. మధ్యమధ్య ఇళ్ళూ చెట్లూ అడ్డువచ్చి ఇట్టే అదృశ్యం అయి మళ్ళీ ఇట్టే కనిపిస్తూ వేగంగా కదిలిపోతున్నాయి రైలుపెట్టెలు. ఆ పెట్టెల్లోంచి కనిపిస్తూన్న దీపాలు కాంతి తోరణంలా కదిలిపోతూంటే, రెప్పవాల్చకుండా వాటికేసే చూస్తూ ఉండిపోయాను. కాస్సేపటికి దూర దూరాలకి పోయిన దీపాలు ఇంక కనిపించడం మానేశాయి. ముఖం ఇటు తిప్పానో లేదో కళ్ళు తిరుగుతున్నట్లనిపించింది. కదులుతూన్న రైలుని చూడడంవల్ల కాబోలు - గట్టిగా కళ్ళోసారి మూసుకొని ఒక్క క్షణం ఆగి మళ్ళీ తెరిచాను.

తెరిస్తే ఎదురుగా కాళీస్థలం అవతల ఉన్న ఇంటి ముందు ఎవరో ఒంగుని ఉన్నట్లు ఆ మసకచీకట్లో అనిపించింది. కళ్ళోమారు నులుపుకొని మళ్ళీ చూశాను. గాలికి ఊగుతూన్న తుమ్మచెట్టుకొమ్మలు మధ్యమధ్య అడ్డు వస్తూన్నా సరిగానే కనిపిస్తోంది. పదహారు పదిహేడేళ్ళ అమ్మాయి, పరికిణీ కండువా వేసుకొని వాలుజడ బుజం మీంచి వాలి ముందుకు పడుతూంటే ఒంగుని చక్కగా ముగ్గులు పెడుతోంది. ఆ చుట్టుపక్కల ఇంకా ఎవరూ నిద్దర లేవలేదు. ఇంచక్కా ఆ అమ్మాయికి ఎంతశ్రద్ధో! తెల్లవారకుండా లేచి సంక్రాంతిముగ్గు పెడుతూంది. ఆ అమ్మాయినీ, ఆ అమ్మాయి పెడుతూన్న ముగ్గునీ ఎంతసేపు చూసినా

చూడాలనిపించింది. సన్నని మెత్తని ఆ చేతుల్లోంచి జారి ముచ్చటైన రూపాలుగా ఆ ముగ్గు మారుతూంటే వింతగా చూస్తూ ఎంతసేపో అలా ఉండిపోయాను.

ఇంతలో ఆ ఇంటి ప్రక్క ఇంటివారెవరో బయటికి వచ్చిన అలికిడి అయింది. చట్టున ముగ్గుపెడుతున్న ఈ అమ్మాయి తుమ్మచెట్టు నీడలోకి తప్పుకొంది. సిగ్గు కాబోలు! అవును ఆ వయస్సులో అలాగే ఉంటుంది. ఎవరిని చూడడానికయినా సిగ్గే! నాలో నేను నవ్వుకొని కిటికీ తలుపులు నెమ్మదిగా దగ్గరికివేసి టేబిల్ దగ్గరికి వచ్చాను. ఆరోజు ఆఫీసుకాగితాలు చూడడంకోసం - బాగా తెల్లారేక యథాలాపంగా చూస్తే కిటికీసందులోంచి ఆ ఇంటివారి పనిమనిషి కాబోలు కనిపించింది ఒత్తుగా కళ్ళాపు జల్లుతూ. అరే! తెల్లారగట్ల ఆ అమ్మాయి పెట్టిన ముగ్గు అంతా ఈ తెలివితక్కువ దాసీది పాడుచేస్తోందే! కిటికీ తెరిచి చూద్దునుగదా, ఆ అందమైన ముగ్గు ఆనవాలే లేదు ఆ ముంగిటిలో!

ఆ తర్వాత నాలుగైదు రోజులదాకా, కొత్తగా చార్జి తీసుకున్న ఆఫీసుతాలూకు కాగితాలు చూసుకోవడం, అటు ఆఫీసులో తెమలక, ఇంటికికూడా తీసుకువచ్చి అర్ధరాత్రి దాకా వాటితో కుస్తీపడుతూ ఉండడంవల్ల, ఆ ధ్యాసలో పడి ఆ వాతావరణాన్నీ, తెల్లారగట్ల చూసిన ఆ అమ్మాయి సంగతినీ మరిచిపోయాను.

ఓరోజు రాత్రి పన్నెండుగంటలదాకా ఆఫీసుకాగితాలు చూసుకొని, లైటు ఆర్పి కిటికీరెక్క ఒకటి తెరిచి

పడుకుందాం అనుకుంటూ కిటికీదగ్గరికి వెళ్ళేటప్పటికి ఎదురుగా ఆ ఇంటి అరుగు చివరని కూచుని ఆ అమ్మాయి కనిపించింది. జరీ అంచు పట్టుపరికిణీ తెల్లని సిల్కుపైట వేసుకుని ఏకాంతంగా కూర్చున్న ఆ అమ్మాయిమీద పల్చని వెన్నెల పడీ పడనట్లు పడుతోంది. పచ్చని అందమైన చేతిమీద ఎర్రని గాజులు మిలమిలా మెరుస్తున్నాయి. తల ఒంచుకుని కూర్చోవడంవల్ల ముఖం కనిపించడంలేదు కాని, తీర్చి దిద్దినట్లున్న ఆ అవయవాల్నీ, శరీరంలో తొణికిసలాడుతూన్న ఆ సౌందర్య లావణ్యాల్నీ చూస్తే ఆ అమ్మాయి చాలా అందమైన వ్యక్తిలాగే నాకు అనిపించింది.

కదలకుండా నిశ్చలంగా కూర్చున్న ఆ అమ్మాయిలో ఏదో దిగులూ మరేదో వేదనా గోచరించాయి. ఏ బాధా లేకపోతే అందరూ హాయిగా నిద్రపోతున్న ఈ సమయంలో ఒక్కత్తే వచ్చి అక్కడ ఎందుకు కూచుంటుంది? పాపం ఆ అమ్మాయి బాధ ఏమిటో! ఉన్నట్టుండి నాకు ఆ అమ్మాయిమీద ఎంతో జాలి జనించింది. 'పాపం!' అని నా మనస్సులో ఇలా అనుకున్నానో లేదో, నా మనస్సులో భావాన్ని కనిపెట్టి ఉలిక్కిపడినట్లు అలా కళ్ళెత్తి నాకిటికీవైపు చూసింది. వెన్నెట్లో ఆమెకళ్ళూ, కళ్ళల్లోంచి బుగ్గలమీంచి కారుతూన్న కన్నీళ్ళూ మెరిశాయి. ఆ స్థితిలో తానుండగా, రహస్యంగా ఇక్కడ కిటికీలోంచి నేను తనని చూస్తున్నానని గమనిస్తే ఎంత బాధపడుతుందో! ఆఁ! ఆ భయం ఏంలేదు. నేను చీకట్లో ఉన్నానుగా? ఆమె కెలా కనిపిస్తాను? అనుకున్నా.

కాని కనిపించే ఉంటాను. లేకపోతే తడబడే అడుగులతో అలా గోడనీడలోకి తప్పుకోదు. మళ్ళీ కనిపిస్తుందేమోనని చాలాసేపటివరకు చూశాను – ఉహుఁ!

మర్నాడు ఆదివారం.

అయితే ఆఫీసు – తప్పితే రూమ్‌లో కూచుని ఏపుస్తకమో చదువుకోవడం. ఇదితప్ప ఇంకోరకంగా కాలక్షేపం చేసుకోవడం అలవాటులేని నాకు. ఆరోజున ఎందుకో పుస్తకం మీదకి దృష్టి పోలేదు ఇంటివారైన ఆ పిన్నిగారితో కాసేపు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడదాం అంటే, వాళ్ళ ఆయన ఇంట్లో ఉండిపోయారు. ఆవిణ్ణి పిలిస్తే బాగుండదు. పోనీ ఆ అమ్మాయి కనిపిస్తుందేమో పిలిచి కాస్సేపు కబుర్లు చెబుదాం అని కిటికీతలుపు తెరిచి చూశాను. ఎంతసేపు చూసినా ఆ అమ్మాయి బైటికి వచ్చే జాడే కనిపించలేదు. ఏంతోచక తచ్చాడుతూ సాయంత్రందాకా ఆ కిటికీ దగ్గరే కాలక్షేపం చేశాను. ఆ అమ్మాయి తప్ప అంతా కనిపించారు. లోకంలో ఉన్న బాధలన్నీ తానే అనుభవిస్తూన్నట్లు సన్నగా, వయస్సుని మించిన వృద్ధాప్యంతో, పీక్కుపోయి ముడతలుపడిన ముఖంతో ఏభై ఏళ్ళయినా నిండని ఓ ముసలాయన – పుష్టిగా లావుగా ఉండి, చూపులోనూ నడకలోనూకూడా ఓ రకమైన ఠీవి కనపరుస్తూ, కట్టుకున్న పల్చని గ్లాస్కో-చీరతో పోటీపడుతున్న బర్మాసిగలోని తెల్ల గులాబీపువ్వు, మళ్ళిన వయస్సుతో మళ్ళలేక మథనపడుతూన్న మనస్సుని చెబుతూంటే ఇటూ అటూ తృప్తిగా మసులుతూన్న ఓ ముప్పైఏళ్ల స్త్రీ ; అలంకరణతో సహా

అన్నివిధాలా అమ్మగారిని అనుకరిస్తూ ఆ ఇల్లంతా తనదే అన్నట్లు వీరవిహారం చేస్తూన్న ఓ పాతికేళ్ల పనిమనిషి.

ఆ పనిమనిషిని కేకేసి "ఆ అమ్మాయి ఇంట్లో లేదా?" అని అడుగుదాం అనిపించీకూడా మళ్ళీ ఎందుకో ఊరుకున్నాను.

ఆరోజు పౌర్ణమి! తెల్లగా పిండి ఆరబోసినట్లున్న వెన్నెలని చూసేసరికి వెన్నెట్లో అలా వెళ్ళివద్దాం అనిపించింది. కాని భోజనంచేసి తీరా స్వెట్టర్ వేసుకొని మఫ్లర్ మెడకి చుట్టుకుంటుంటే, ఆ చుట్టూ ఉన్న రక్కసపొదలూ, తుమ్మచెట్లూ, ఆ పెద్ద మైదానం జ్ఞాపకంవచ్చి భయంతో గదిలోనే ఉండిపోయా. కాని ఆ వెన్నెలని చూడాలనే కోరికని మాత్రం చంపుకోలేక కన్నానినంత మేర కాళీగా ఉన్న ఆ విశాలమైన మైదానాన్నీ, ఆ మైదానానికి కాపలా కాస్తున్న ఆ పెద్ద జువ్విచెట్టునీ, బావిచుట్టూ వెన్నెట్లో మెరుస్తోన్న గచ్చుచప్టానీ చూస్తూ, భయాన్ని కల్గించే దృశ్యాలుకూడా ప్రకృతిలోని వెన్నెట్లో ఎంత అందంగా కనిపిస్తాయా అని ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నా.

ఇంతలో ఉన్నట్టుండి ఆ దిగుడుబావిలోంచి ఏదో ఆకారం పైకి లేస్తున్నట్లు కనిపించింది. ఒక్కమారు ఒళ్లంతా ఝల్లుమని గుండె ఆగిపోయినట్లయింది. భయంతో ఒణికిపోయాను. నోరు తడి ఆరిపోయింది. వెంటనే రెండుచేతుల్తోటీ కళ్లు మూసేసుకున్నాను.

కాస్సేపటికి కాలీస్థలం అవతలవారింటిదగ్గర ఏదో అలికిడి అయితే, కళ్లమీంచి బెదురుబెదురుగా చేతులుతీసి అటు చూశాను.

ఆ అమ్మాయి!

తుమ్మచెట్టు నీడలో నిలబడి నాకేసే చూస్తోంది. హమ్మయ్య! నాకు ప్రాణం లేచివచ్చినట్లయింది. ఆ నిశీథి సమయంలో ఇంకోమనిషి తోడుగా ఉంది అనే ఆలోచనే నాకు బలాన్నిచ్చింది. ధైర్యంగా ఈమాటు ఆ దిగుడుబావి కేసి చూశాను. ఇందాకా అనవసరంగా పడిన భయానికి నాలో నేనే నవ్వుకున్నాను. నా అనవసరపు భయం అర్థం అయి మౌనంగా నవ్విన నా నవ్వుకూడా వినిపించినట్టుంది, ఆ అమ్మాయికూడా నా నవ్వులో శ్రుతికలిపింది. ఆ నవ్వు నాకు ఎంత వింతగానో వినిపించింది ఆ అమ్మాయితో మాట్లాడాలనే కోరిక నాలో బలీయం అయింది. కిటికీలోంచి చెయ్యి ఊపి పిలిచాను. ఎంతసేపు పిలిచినా నవ్వుతూ నిలబడిందే కాని రాలేదు. గదిలో లైటు వేద్దామని ఇటు తిరిగాను. అంతే - ఆ అమ్మాయి వెళ్ళిపోయింది. మరికనిపించలేదు ఎంతసేపు చూసినా.

రోజురోజుకీ మాస్నేహం బలీయం కాసాగింది. తెల్లవారితే నల్లపూస అయిపోయే ఆ అమ్మాయి, ఏ రాత్రిపూటో వాళ్ళ వాకిట్లో కనిపించడం - నేను ఇంతదూరంలో నాగదిలో కిటికీదగ్గర నిలబడి చెయ్యి ఊపడం-ఆ అమ్మాయి నవ్వడం - ఆ అమ్మాయితోటి మాట్లాడడానికి అవకాశం ఎప్పుడు దొరుకుతుందా అని ఎదురు చూడసాగాను.

ఆ అవకాశం రానే వచ్చింది.

ఆరోజు భోగిపండుగ. భోగిపండుగ పేరంటాలకని మా ఇంటివారైన పిన్నిగారూ, ఖాళీస్థలం అవతల ఇంట్లో ఆ లావుపాటి ఆవిడా, వాళ్ళ ఇంటిపక్క ఆవిడా, ఒకళ్ళేవిటి ఆ చుట్టుపక్కలవాళ్ళంతా ఇళ్ళకి తాళాలేసి వెళ్ళిపోయారు. ఆ చుట్టుపట్ల ఒక్కపిట్ట లేదు. నాకు పేరంటాలకి వెళ్ళడం అలవాటులేదు. పైగా నన్ను ఎవ్వరూ పిలవనూలేదు. ఏంతోచక రూమ్‌కి తాళంవేసి బయలుదేరాను.

సూర్యాస్తమయం అయింది. ఇంకా వెలుగు పూర్తిగా పోలేదు. చీకటి కొంచెం కొంచెం అలుముకుంటోంది. అలా కాళీస్థలంవేపు వెళ్ళాను. ఆ అమ్మాయి దిగాలుగా తాళంవేసి ఉన్న వాళ్ళ గుమ్మందగ్గర నిలబడి ఉంది. పచ్చని బట్టలు, కాళ్ళకి పసుపూ, పారాణీ, ముఖాన్ని కళ్యాణంబొట్టూను. నేను నాలుగడుగులు అటువేసి "భోగిపళ్ల పేరంటానికి నువ్వు వెళ్లలేదా?" అని పలకరించాను. ఆ అమ్మాయి తల ఎత్తి నాకేసి చూసింది. దిగులుగా ఉన్న ముఖంలోకి బలవంతంగా నవ్వు తెచ్చుకుంది.

"నేనూ వెళ్లలేదు...ఏం తోచక ఇలా బయలుదేరాను" అన్నాను. 'అహ!' అన్నట్లు నవ్వింది.

"అలా ఎక్కడికేనా వెళదాం - వస్తావేమిటి?" అన్నా. ఆశ్చర్యంగా నాకేసి చూసింది.

నేను ఆమెకేసి చూశాను. తన అందమైన కళ్ళని అటూ ఇటూ తిప్పుతూ సరే అన్నట్లుగా తల ఊపింది.

"ఎక్కడికి వెళదాం? నాకీ ఊరు కొత్త - నువ్వే చెప్పు" అన్నా.

కొంచెంసేపు ఆలోచించి, ఆ జువ్వి చెట్టువేపు చూపించింది చేత్తో.

"అమ్మో! ఈ మసక చీకట్లో అక్కడికా?"

ఆ అమ్మాయి నవ్వింది. నాకది హేళనగా వినిపించింది; "సరే నడు" అన్నా మొండిగా ధైర్యం తెచ్చుకొని.

ముందు ఆ అమ్మాయి నడుస్తోంది. వెనకాల నేనుం. దారిలో ఎవ్వరం మాట్లాడలేదు. నేల అంటకుండా గెంతుతూన్నట్లు నడుస్తూన్న ఆ అమ్మాయి - ఆ అమ్మాయి నడకని ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ నేను. జువ్విచెట్టు దగ్గర ఉన్న బావిదగ్గరకు వచ్చి ఆగింది - నేను చప్టాదగ్గిరే ఉన్న ఓ బండరాయి మీద కూచున్నా - ఆ అమ్మాయి నూతి అంచు మీద ఆనీ ఆననట్లు కూచుంది కాస్సేపు ఎవళ్ళం మాట్లాడలేదు.

కొంతసేపయ్యాక నేను అన్నాను "నాకెందుకో నీ తోటి మాట్లాడాలని చాలారోజులనుంచి ఉంది"

బరువైన తన కనురెప్పల్ని ఎత్తి నాకేసి ఓమారు చూసి గట్టిగా శ్వాస వదులుతూ నిర్లిప్తంగా నవ్వింది.

"నిన్ను చూస్తే ఏదో దిగులుగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తావు- ఎందుకలా ఉంటావు? ఏమిలోటని? మీ అమ్మకీ నాన్నకీ నువ్వు ఒక్కత్తెవే కూతురు కాబోలు- అవునా?" అన్నా. ఆ అమ్మాయి సమాధానం చెప్పలేదు.

"ఓరోజున మీనాన్ననీ అమ్మనీ చూశాను- నీలాగే మీ అమ్మగారుకూడా బాగుంటారు."

ఆ అమ్మాయి ఉలిక్కిపడి "అమ్మా?" అంది. నూతిలోంచి వచ్చినట్లుంది ఆ ప్రశ్న.

"ఆవిడ మీ అమ్మగారుకాదూ?... మరెవరు?... నేను మీ అమ్మగారనుకున్నాను" అన్నా.

"అందరూ అలాగే అనుకుంటారు. ఇంకోవిధంగా అనుకోనేలాగ ఆమె ఎప్పుడు ప్రవర్తించదుగా?...ఆవిడ నా సవితితల్లి. మా అమ్మ నా పదో ఏట పోయింది."

"అలాగా, పాపం-! అయితే ఈవిడ నిన్ను అసలు తల్లిలాగే చూస్తుందన్నమాట!"

"అంతకంటే ఎక్కువగానే చూసేది..."

"చూసేది అంటున్నావు. ఇప్పుడలా చూడడం లేదూ?"

"ఇప్పుడా?... ఇప్పుడావిడ చూడడం ఎవరికి కావాలి?" అని పకపకా నవ్వింది ఆ అమ్మాయి.

"బాగా చూసేది అని ఓపక్కనుంచి అంటూనే, ఇంకోపక్కనుంచి హేళనగా మాట్లాడుతున్నావు. నాకేం అర్థం కావడంలేదు" అన్నా.

"అవును. మీరు కొత్తగా వచ్చారుకదూ? ఈ సంగతులేం మీకు తెలియవు. చెప్తా వినండి" అంటూ నెమ్మదిగా ఏలోకంలోంచో చెబుతున్నట్లు చెప్పడం ప్రారంభించింది గాంభీర్యంతో కూడిన సౌమ్యమైన కంఠంతో.

"మా అమ్మ పోయేటప్పటికి పదేళ్ళదాన్ని. అమ్మ లేని లోకం నాకు చీకటిగా మారిపోయింది. అమ్మ పడుకునే మంచం, వాడుకొనే సామానులూ పెంచుకొనే మొక్కలూ ఏంచూసినా నాకు బెంగతో ఏడుపు వచ్చేది. బావురు మని ఏడుద్దాం అంటే ఎవరో ఒకరు వచ్చి "ఏడవకూడదు తప్పు" అని కేకలేసేవారు. మూలగదిలోకి పోయి ఒక్కత్తెనీ మూగగా ఎక్కెక్కి తలగడా తడిసిపోయేలాగ ఏడుస్తూ, "అమ్మా రావూ- నాకు కనిపించవూ- ఒక్కమాటు రా అమ్మా" అంటూ గంటలకొలదీ తలబాదుకున్నా అమ్మ కనిపించేదికాదు. 'ఇంక అసలు అమ్మ కనిపించదు' అనే ఆలోచన వచ్చేసరికి కడుపులో పెద్ద బెంగ. ఇలా ఏగదిలోనో ఒక్కత్తెనీ కూచుని ఏడ్చిఏడ్చి నిద్రపోతే, నాన్నగారు నన్ను వెతుక్కుంటూ వచ్చి నన్ను చూసి "నాతల్లీ ఇక్కడ పడుకున్నావా ?" అంటూ బావురుమనేవారు. ఆయన బాధ చూడలేక నేనూ, నా ఆవేదన చూడలేక ఆయన ఇద్దరం ఒకళ్ళనొకళ్ళం కౌగలించుకొని ఏడుస్తూంటే ఇది పనికాదని అత్తయ్య నన్ను వాళ్ళ ఊరు తీసుకుపోయింది. అక్కడ మావయ్య కబుర్లతోనూ అత్తయ్య ఆదరణతోనూ నాలు గైదు నెలలు గడిచేసరికి కొంచెం కోలుకొన్నాను నాన్న అప్పుడప్పుడు వచ్చి చూసేవారు." నేను ఆసక్తితో వింటూ ఉండడం చూసి కాస్సేపు ఆగి మళ్ళీ మొదలెట్టింది. "కొన్నాళ్ళయ్యాక నాన్న నన్ను ఇక్కడికి తీసుకువచ్చారు. అప్పటికే మా సవితితల్లి ఇంట్లో ఉంది. ఆవిణ్ణి 'అమ్మ' అని పిలవమన్నారు మా నాన్న. ఏమైనాసరే నేను అలా పిలవ

దలుచుకోలేదు. పైగా నాకు ఆవిణ్ణి చూస్తూంటే ఎందుకో చెప్పలేనంత కోపంగా వుండేది. ఆవిడ ఏంచెప్పినా చేసే దానిని కాదు. అసలు ఆవిడ పొడే కిట్టేదికాదు నాకు".

నా ప్రవర్తన చూసి ఆవిడకూడా అలాగే వుండేది. అకారణంగా నన్ను సాధిస్తూ ఉండేది. ఎప్పుడూ ఏదో ఒకటి తిడుతూ ఉండేది. ఏ కాస్త తేడావచ్చినా మొట్టికాయలు మొట్టేది. నేనీ బాధ పడలేక నాన్నతో చెప్పేదాన్ని. దాంతో నాన్నకీ ఆవిడకీ పెద్ద జగడం అయేది. దాన్ని ఏమేనాచేస్తే మర్యాద దక్కదని ఆవిడని కేకలేసేవారు. నన్ను దగ్గరగా తీసుకొని ఎంతో ప్రేమగా లాలించేవారు. మా నాన్నగారి కౌగిలిలో మా అమ్మ పోయిన బాధనికూడా మరిచిపోయేదాన్ని. మా నాన్న ఎంత మంచివారు! అని ఆనందంతో కన్నీళ్ళు నింపుకొనేదాన్ని. ఓరోజున నామూలంగా మానాన్నకీ ఆవిడకీ పెద్ద తగదా అయింది. చివరకి "అది ముఖ్యమా నేను ముఖ్యమా?" అంది ఆవిడ "అదే ముఖ్యం" అని నిస్సంకోచంగా చెప్పారు మానాన్న. "అయితే నేను పోతున్నా" అంది ఆవిడ. "ఫో" అన్నారు.

"ఆవిడ పోలేదు. కాని మర్నాటినుంచీ నన్ను హింసించే పద్ధతిమాత్రం ఆవిడలోంచి పోయింది. నన్ను లాల నగా ప్రేమగా చూడడం మొదలుపెట్టింది. నేను అడిగినవీ అడగనివీ అన్నీ కొనిపెట్టేది. స్వంతకూతురుకంటే ఎక్కువగా చూసుకోవడం మొదలు పెట్టేసరికి, మా అమ్మకూడా నన్నె ప్పుడూ ఇలా చూడలేదే అనిపించేది. మన అమ్మాయికి "ఇదికొనాలి అదికొనాలి ఇలా చెయ్యాలి అలా చెయ్యాలి"

అంటూంటే మా నాన్నగారు మొదట్లో ఆశ్చర్యపోయారు. తరువాత చాలా సంతోషించారు. ఆవిణ్ణికూడా ఎప్పుడూ లేనంత బాగా చూడ్డం మొదలుపెట్టారు."

"బాగుంది" అన్నా. ఆ అమ్మాయి అదోలా నాకేసి చూసి మళ్ళీ ప్రారంభించింది.

"ఆవిడ నన్ను ప్రేమగా చూడ్డం ప్రారంభించాక మా నాన్నగారు నాసంగతి అంత పట్టించుకోవడం మానేశారు. ఆయన బాగా కొన్నాళ్ళకి నేనంటే నిర్లిప్తంగా ఉంటూ వచ్చారు. మా అమ్మకంటేకూడా ఈవిడ నన్ను బాగా చూస్తోందనే నమ్మకానికి వచ్చేశాక ఇంక నా గొడవ ఆయన పట్టించుకోవడం మానేశారు

నామీద రానురాను ఆవిడకి ప్రేమ ఎక్కువైపోవడంతో నాకు ఇబ్బందులూ, కష్టాలూ ఎక్కువకాజొచ్చాయి. మా నాన్నగారి తాహతుకి మించి నాకు వస్తువుల్నీ బట్టలనీ కొనిపించేది. నాదగ్గర డబ్బులేదని ఆయన అన్నా, నాకిప్పుడివి ఏవీ వద్దని నేను అన్నా, వినిపించుకొనేది కాదు పంతం బట్టి కొనిపించేది. మా నాన్నగారికి విపరీతమైన కోపం వచ్చేది. కాని అది ఎవరిమీదో మొదట్లో అర్థం అయేది కాదు. తర్వాత తర్వాత తెలిసింది నామీదే అని. నేను ఎంత నచ్చచెప్పినా ఆయన నమ్మేవారు కాదు. నేనే పేచీ పెట్టి ఇవన్నీ కొనిపించుకుంటున్నానని ఆయన నమ్మకం. పరిమితమైన ఆయన ఆదాయం ఇలా అనవసరంగా ఖర్చుకావడంతో మా నిత్యజీవితం రాను రాను దుర్భరం కాసాగింది. ఫలితంగా ఎప్పుడూ తిట్టని తిట్లు నన్ను మా నాన్నగారు

తిడుతూండేవారు. "శనిగ్రహం" అనీ, "నన్ను కొరుక్కు తినడానికే దాపురించిం" దనీ, "నా మెడకి గుదిబడ" అనీను. నేను మౌనంగా ఏడిచేదాన్ని నాకివన్నీ వద్దంటే వినేవారూ కాదు - నమ్మేవారూ కాదు. "నామీద నీ భయంకరమైన ప్రేమ ఆపు చెయ్యి" అని మా సవితితల్లి కాళ్ళు పట్టుకొని ఎన్నిమార్లో బతిమాలాను. ఊహుఁ!...పగపట్టిన తాచులాగ ఆవిడ తనపద్ధతి అలా కొనసాగిస్తూనే ఉంది." కొంచెంసేపు మౌనంగా ఉండిపోయి తిరిగి ఆరంభించింది. "ఇలా ఉండగా నాకు పదహారేళ్ళు వచ్చాయి. ఏదో మామూలు సంబంధం చూడడానికి వీలులేదు అంది. మంచి సంబంధం చెయ్యకపోతే ఆనక సవితితల్లిని నన్ను అంటారు అంది. వాదించింది. అల్లరిచేసింది - ఏడిచింది - మొత్తుకుంది. మొత్తానికి నెల పట్టిన రోజున ఎంతో అయిష్టంతో మా నాన్న ఓ డాక్టర్ చదువుతున్న కుర్రాడికి నన్ను చూపించి పదివేలు కట్నానికి ఒప్పించారు. అంత పెద్ద సంబంధం వద్దన్నాను. నేను చేసుకోను అన్నాను. కాని మా నాన్న నన్ను అర్థంచేసుకోకుండా "ఇవాళ ఇలాగే అంటావు. రేపొద్దున్న మా సవితి తల్లీ. మా నాన్నా ఈ దిక్కుమాలిన సంబంధం చేశారని ఊరూ వాడా చాటుతావు. ఎందుకులే తల్లీ! ఆనక మేం ముష్టి ఎత్తుకుంటే ఎత్తుకున్నాం. ప్రస్తుతానికి ఈ ఇల్లు అమ్మేసి పదివేలూ కట్నం ఇచ్చి ఈ సంబంధం చేసెయ్యానీ" అన్నారు. "ఇల్లు అమ్మేస్తారా నాకోసం?"

మా నాన్న అన్న మాటలకి నేను వెక్కి వెక్కి ఏడ్చాను. కాళ్ళు పట్టుకున్నాను - బతిమాలాను - ఉప

వాసాలున్నాను నేనీ సంబంధం చేసుకోనని బెదిరించాను. మిమ్మల్ని బాధించి పెద్ద సంబంధం చేయమనేటంత. స్వార్థపరురాలిని కాదు అన్నాను-నాకు అంత మూర్ఖంలేదన్నాను-నామాట నమ్మండి అన్నాను - మీరు నాకోసం సర్వనాశనం కావద్దు అన్నాను.

మా సవితితల్లి కాని నాన్నకాని నామాట వినలేదు. పెళ్ళిపనులు జోరుగా సాగించేస్తున్నారు. ఇల్లుకూడా బేరం పెట్టి బజానా తీసుకున్నారు. ఏడుస్తూన్న నన్ను బలవంతంగా పెళ్ళికూతుర్ని చేశారు. భోగినాడు రాత్రి ముహూర్తం కూడా నిర్ణయించారు. ఇంకీ పెళ్ళి తప్పదు. ఈ పెళ్ళి నేను చేసుకుంటే మా నాన్నకి జీవించడానికి ఇంకేం మిగలదు. నా ధర్మమా అని ముష్టి ఎత్తుకోవాలి. భోగినాడు రాత్రే నా పెళ్ళి" అంటూ ఎక్కి ఎక్కి ఏడ్వసాగింది బావి గట్టుమీద కూర్చుని ఆ అమ్మాయి.

నేను ఆశ్చర్యపోతూ "ఈ రాత్రి నీ పెళ్లా? అందుకేనా ఈ కళ్యాణంబొట్టూ అవీను? పెళ్ళి హడావుడే లేదే, మీ ఇంటిదగ్గర? నిజంగానే! ఇవాళే నీ పెళ్ళి? నీ పెళ్ళి ఇవాళే!" అని నేనోమూల అంటూంటే, ఉరుమురిమినట్లు ఒక్క పెద్ద నవ్వు నవ్వి "నా పెళ్ళి - అహ్హహ్హా - నా పెళ్ళి" అంటూ ఆ అమ్మాయి బావిలో ఉరికేసింది దభీమని. నిశ్చేష్టురాల నయిపోయి భయంతో నేను కెవ్వుమని ఒక్క కేక వేశాను. "అయ్యో- అమ్మాయి పడిపోయింది... అమ్మాయి పడిపోయింది" అని అరిచాను గట్టిగా. నా అరుపులు విని దూరంనుంచి ఆ మసకచీకట్లో అయిదారుగురు పరిగెట్టుకొని

వచ్చారు. నేను వాళ్ళతో కంగారుగా "ఇప్పుడే పడి పోయింది. అదే - ఆ పెళ్ళికూతురు. ఆ తుమ్మచెట్టుదగ్గర ఇంటివారి అమ్మాయి" అంటూ బావిచుట్టూ అలంగం తిరుగుతూంటే, వచ్చినవాళ్ళంతా నిర్లిప్తంగా "సరె - అదా? అది ఇప్పుడు పడిపోవడమే! నిరుడు భోగినాడే ఈ బావిలో పడి చచ్చింది - ముదనష్టపుపిల్ల - నిక్షేపంలాంటి పెళ్ళి చేసుకోలేక తెగులు" అన్నారు. నేను తెల్లబోయి "కాదు-ఇప్పుడు నా ఎదురుగుండా..." అనబోతే "చాల్లెండి. అది చచ్చి ఇవాల్టికి ఏడాదయింది. మీరెవర్ని చూశారో" అన్నారు. "అయితే ఇప్పటిదాకా నేను మాట్లాడిన అమ్మాయి!...అమ్మ బాబోయ్!" అంటూ వెనక్కి విరుచుకు పడిపోయాను.

నాకు స్పృహవచ్చి కళ్ళు తెరచేటప్పటికి నా చుట్టూ ఉన్నవాళ్లు తలకొక విధంగానూ అంటున్నారు.

"తను చచ్చింది చాలక తక్కినవాళ్ళందరికీ కనిపించి వాళ్ళనికూడా చంపుకుతినడం ఎందుకు?"

"ఎందుకేవిటి? బతికున్నప్పుడు ఆ సవితితల్లినీ తండ్రినీ కాల్చుకు తినలేదూ?"

"బాగా చెప్పావు. బతికీ సాధించింది - చచ్చీ సాధించింది. దేవుడులాంటి ఆ తండ్రినీ, తల్లికంటే శతవిధాల ప్రేమగా చూసుకునే ఆ ఇల్లాలినీను."

"పాపం - లోపల్లోపల ఎంత కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తున్నారో వాళ్ళిద్దరూ."

"కడుపు తీపివల్ల అలా ఇదవుతున్నాను కాని ఇలాంటి పాడుబుద్ధులతో ప్రాణాలు బలవంతంగా తీసుకొనే అర్థాయుష్యపు మూర్ఖులకోసం ఏడవక్కర్లేదు."

"బాగా చెప్పావు. ఏం తెగులా? నిక్షేపంలాంటి సంబంధం చూశాడే తండ్రి? తనకేం లోటని చావడం? వెధవబతుకు వెధవబతుకా అని."

ఇలా నలుగురూ నాలుగురకాలుగానూ అనుకుంటూంటే, నేను చేసేదేం లేక, చెప్పగలిగింది అంతకంటే లేక, జరిగిందంతా జ్ఞాపకం వస్తూంటే భయంతో కళ్ళు మూసుకున్నాను.

వెంటనే దీనంగా ఆ అమ్మాయి ముఖం కనిపించింది. జాలిగా నాకేసి చూస్తోంది. "మీరూ నన్ను అర్థం చేసుకోలేదూ?" అన్నట్లున్నాయి ఆ చూపులు. నా మనస్సు కరిగిపోయింది దుఃఖం పెల్లుబికి వచ్చింది "నీ జీవితంలోని నిజానిజాలు వీళ్ళకి తెలియవు - నీ రూపాన్నే చూశారు కాని నీ బాధనేం చూశారు? నీ హృదయాన్నేం ఎఱుగుదురు? నాకు తెలుసుతల్లీ - వెన్నలాంటి నీ హృదయం నాకు తెలుసు - నువ్వెందుకీ అకృత్యానికి పూనుకొన్నావో నీ హృదయం ఎంత కలగిపోతే నువ్వీపని చేశావో నాకు తెలుసు - కళ్ళు తుడుచుకోతల్లీ!" అంటూంటే రెండు కన్నీటిబొట్లు నా కళ్ళలోంచి జారి, నా గుండెల్లోని మంటకి ఆవిరి అయి గాలిలో కలిసిపోయాయి, ఆ అమ్మాయి జీవితంలాగా, ఆచరణలో పెట్టలేని నా స్త్రీ సంక్షేమ ఆలోచనల్లాగాను.